અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

ક્રિમિનલ અપીલ (અગેઈન્સ્ટ કન્વિક્શન) નં. ૧૫૧૩/૨૦૧૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર

==========

૧	શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?	
૨	રિપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઇ હુકમના અર્થઘટન અંગેનો કાયદાનો કોઇ મહત્વનો પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	

==========

લક્ષ્મણ કિશનગીરી ગીરી (ગોસ્વામી)....અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય....સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ)

==========

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ કુશ આર. વ્યાસ

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રી વિપુલ બી. સુંદેશા

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ તરફે એ.પી.પી. સુશ્રી મોનાલી ભટ્ટ

==========

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર

તારીખ : ૨૦/૦૩/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. હાલની અપીલ અપીલકર્તા–આરોપી દ્વારા વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ, અમદાવાદ દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૨૭/૨૦૧૧ માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૭.૧૧.૨૦૧૨ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવેલ છે, જેના દ્વારા વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીને નીચે મુજબ દોષિત ઠેરવી સજા ફરમાવી હતી:

(૧) ઇ.પી.કો. ની કલમ ૩૬૩ હેઠળના ગુના માટે એક વર્ષ અને છ મહિનાની સખત કેદ ભોગવવી અને રૂ. ૧,૦૦૦/– નો દંડ ભરવો અને કસૂર થયે વધુ એક મહિનાની સાદી કેદ ભોગવવી;

(૨) ઇ.પી.કો. ની કલમ ૩૬૬ હેઠળના ગુના માટે ત્રણ વર્ષની સખત કેદ ભોગવવી અને રૂ. ૧,૦૦૦/– નો દંડ ભરવો અને કસૂર થયે વધુ બે વર્ષની સાદી કેદ ભોગવવી;

(૩) ઇ.પી.કો. ની કલમ ૩૭૬ હેઠળના ગુના માટે સાત વર્ષની સખત કેદ ભોગવવી અને રૂ. ૨,૦૦૦/– નો દંડ ભરવો અને કસૂર થયે વધુ ત્રણ મહિનાની સાદી કેદ ભોગવવી.

૨. ફરિયાદપક્ષનો કેસ ટૂંકમાં એવો છે કે:–

૨.૧ ફરિયાદી–પુનાબેને ફરિયાદ નોંધાવી હતી, જેમાં તેમની આશરે ૧૬ વર્ષની વયની પુત્રી બપોરે આશરે ૧૨:૦૦ વાગ્યે ટિફિન આપવા માટે ઘરેથી નીકળી હતી અને ત્યારબાદ, તે પાછી ફરી ન હતી અને તે ગુમ થયેલ છે. ફરિયાદપક્ષનો વધુ કેસ એવો છે કે તારીખ ૧૪.૦૫.૨૦૧૦ ના રોજ બપોરે આશરે ૧૨:૦૦ વાગ્યે, જ્યારે ભોગ બનનાર બાપુનગર ચાર રસ્તા નજીક જઈ રહી હતી, તે સમયે અરજદાર–આરોપી તેને મળ્યો હતો અને ભોગ બનનાર સાથે લગ્ન કરવાની લાલચ આપીને તથા ભોગ બનનારને લલચાવી–ફોસલાવીને, તે ભોગ બનનારને અમદાવાદ ખાતેના વિવિધ સ્થળોએ તેમજ સાંતેજ લઈ ગયો હતો. ફરિયાદપક્ષનો વધુ કેસ એવો છે કે અરજદાર–આરોપીએ ભોગ બનનાર સાથે દરરોજ બળજબરીપૂર્વક સંભોગ કર્યો હતો.

૩. ત્યારબાદ, તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી અને વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં આરોપી વિરુદ્ધ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી હતી. આ કેસ સેશન્સ

ટ્રાયેબલ હોવાથી, તેને સેશન્સ કોર્ટમાં કમિટ કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, આરોપી સામે તહોમતનામું ઘડવામાં આવ્યું હતું અને આરોપીને તે સમજાવવામાં આવ્યું હતું, જેના માટે આરોપીએ ગુનાની ના પાડી હતી અને કેસ ચલાવવાની માંગણી કરી હતી.

૪. આરોપી વિરુદ્ધના આરોપો સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે ૧૪ સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે. ફરિયાદપક્ષે પોતાના કેસના સમર્થનમાં ૨૫ દસ્તાવેજી પુરાવા પણ રજૂ કર્યા છે.

૫. ત્યારબાદ, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પુરાવો પૂરો થયાની પુરસિસ દાખલ કર્યા પછી, કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ (ટૂંકમાં "સીઆર.પી.સી.") ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીનું વધુ નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું. આરોપીએ ફરિયાદપક્ષના કેસનો ઇનકાર કર્યો છે અને રજૂઆત કરી હતી કે તેની સામે ખોટો કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.

૬. ટ્રાયલના અંતે અને મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાની મૂલવણી કર્યા પછી, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે, વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા, અપીલકર્તા–આરોપીને દોષિત ઠેરવ્યો હતો. વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ, અમદાવાદ દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૨૭/૨૦૧૧ માં પસાર કરવામાં આવેલ દોષસિદ્ધિના સદર ચુકાદા અને

હુકમ તારીખ ૦૭.૧૧.૨૦૧૨ થી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ થઈને, અપીલકર્તા–આરોપીએ આ કોર્ટ સમક્ષ હાલની અપીલ દાખલ કરેલ છે.

૭. અપીલકર્તા–આરોપી તરફેના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે જો વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાઓ ધ્યાને લીધા હોત, તો તેમણે આરોપીને દોષિત ઠેરવ્યો ન હોત. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર–આરોપી ટ્રાયલ સમયથી જ જામીન પર હતો અને તેણે જામીનની શરતો અને નિયમોનો કોઈ ભંગ કર્યો ન હતો અને વધુમાં, તે આ સિવાય અન્ય કોઈ ગુના કે ગુનાઓમાં સંડોવાયેલ ન હતો. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ભોગ બનનારની તબીબી તપાસમાં, ભોગ બનનારે હિસ્ટ્રીમાં જણાવ્યું હતું કે *"હું અને લક્ષ્મણ એકબીજાને ત્રણ મહિનાથી ઓળખીએ છીએ. લક્ષ્મણ તેના ભાઈના ઘરે આવતો હતો. અમે કાંકરિયા જતા હતા. તારીખ ૧૪.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ બપોરે ૧૨:૩૦ વાગ્યે અમે વિરાટનગર ખાતે મળ્યા હતા. વિરાટનગરથી અમે એસ.ટી. બસ સ્ટેન્ડ ગયા હતા અને બસ દ્વારા સાંતેજ ગયા હતા. ત્યાં અમે એક મહિનો રહ્યા હતા. અમે ત્રણ મહિના સાથે રહ્યા હતા. આજે મારા જીજાજી મને પાછી લાવ્યા છે. આ સમય દરમિયાન, તેમની વચ્ચે અમારી પોતાની મરજીથી જાતીય સંભોગ થયો હતો અને છેલ્લે અમે તારીખ ૧૨.૦૬.૨૦૧૦ ના રોજ રાત્રે કર્યો હતો."*. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ભોગ બનનાર પોતે સ્વેચ્છાએ તેના માતા–પિતાનું ઘર છોડીને ગઈ હતી અને આરોપી દ્વારા કોઈ બળજબરી કરવામાં

આવી ન હતી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ભોગ બનનારે આરોપી સાથે સાંતેજ ખાતે અથવા અન્ય કોઈ સ્થળોએ રોકાણ દરમિયાન કોઈને પણ ફરિયાદ કરી ન હતી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે તે સમયગાળા દરમિયાન, ભોગ બનનાર અને અરજદાર–આરોપી કોઈપણ સમયે પતિ–પત્ની તરીકે રહ્યા હતા અને ભોગ બનનારે ક્યારેય અરજદાર–આરોપી પાસેથી ભાગી જવાનો પ્રયાસ કર્યો ન હતો. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે નીચેની કોર્ટે રેકોર્ડ પરના પુરાવાનું યોગ્ય મૂલ્યાંકન ન કરવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે અને અપીલકર્તા–આરોપીની તરફેણમાં રહેલી સ્વીકૃત હકીકતોની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે. વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ બળાત્કારનો કેસ ન હતો. પોતાના કેસના સમર્થનમાં, તેમણે ***એમડી. અલી @ ગુડ્ડુ વિ. ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય, ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૨૨૩૮/૨૦૧૦ અને સંલગ્ન બાબતોમાં આપેલ, તારીખ: ૧૦.૦૩.૨૦૧૫*** પર આધાર રાખ્યો હતો. સદર ચુકાદામાં ઠરાવવામાં આવેલ સિદ્ધાંતને ધ્યાનમાં લેતા, અપીલ મંજૂર કરવા યોગ્ય છે અને નીચેની કોર્ટનો ચુકાદો અને હુકમ ઉલટાવવા તેમજ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા યોગ્ય છે.

૮. તેનાથી વિરુદ્ધ, સામાવાળા–રાજ્ય તરફેના વિદ્વાન એ.પી.પી. એ આ કોર્ટને પુરાવાઓ ધ્યાને લેવડાવ્યા હતા અને રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજનો ચુકાદો એવો નથી કે જેમાં હકીકતોના આધારે દખલગીરી કરવાની જરૂર હોય અને આરોપીની દોષસિદ્ધિમાં દખલ કરવી જોઈએ નહીં. તેણીએ વધુમાં

રજૂઆત કરી હતી કે બનાવ સમયે ભોગ બનનારની ઉંમર ૧૫ વર્ષ, ૧૧ મહિના અને ૧૦ દિવસની હતી. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ભોગ બનનાર સગીર હોવાથી. તેણીએ રજૂઆત કરી હતી કે અપીલકર્તા–આરોપી તરફેના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા ચુકાદાઓ આ કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં કારણ કે ભોગ બનનારની ઉંમર ૧૬ વર્ષથી ઓછી હતી. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે બનાવ બન્યો ત્યારે તેણી ૧૫ વર્ષ, ૧૧ મહિના અને ૧૦ દિવસની હતી તેમ કહી શકાય નહીં. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વાદગ્રસ્ત હુકમમાં કોઈ ક્ષતિ નથી. તેણીએ રજૂઆત કરી હતી કે નીચેની કોર્ટે રેકોર્ડ પરના પુરાવાની યોગ્ય મૂલવણી કરી છે અને આરોપી સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપો માટે તેને દોષિત ઠેરવ્યો છે. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ગુનાના સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખીને, આરોપી પ્રત્યે કોઈ નરમાઈ દાખવવી જોઈએ નહીં. તેથી, તેણીએ રજૂઆત કરી હતી કે વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં દખલગીરી ન કરવી જોઈએ અને તેને બહાલ રાખવો જોઈએ.

૯. મેં અપીલકર્તા–આરોપી તરફેના વિદ્વાન વકીલ અને સામાવાળા–રાજ્ય તરફેના વિદ્વાન એ.પી.પી. ની દલીલો સાંભળી છે અને રેકોર્ડ પરની સામગ્રીનું અવલોકન કર્યું છે.

૧૦. કેસની ગુણદોષ પર વિચારણા કરતા પહેલાં, ઈ.પી.કો. ની કલમ ૩૬૩, ૩૬૬ અને ૩૭૬ ની જોગવાઈઓનો સંદર્ભ લેવો ફાયદાકારક રહેશે, જે નીચે મુજબ છે :–

*"૩૬૩. **અપહરણ માટેની સજા: –** જે કોઈ વ્યક્તિ ૧[ભારત]માંથી અથવા કાયદેસરના વાલીપણામાંથી કોઈ વ્યક્તિનું અપહરણ કરે છે, તેને સાત વર્ષ સુધી વધારી શકાય તેવી મુદત માટે બંનેમાંથી કોઈ એક પ્રકારની કેદની સજા કરવામાં આવશે, અને તે દંડને પણ પાત્ર થશે".*

*"૩૬૬. **સ્ત્રીને તેના લગ્ન કરવાની ફરજ પાડવા વગેરે માટે અપહરણ કરવું, ઉપાડી જવું અથવા પ્રેરિત કરવું.–**જે કોઈ વ્યક્તિ કોઈપણ સ્ત્રીનું અપહરણ કરે છે અથવા તેને એવા આશયથી ઉપાડી જાય છે કે તેણીને તેણીની મરજી વિરુદ્ધ કોઈપણ વ્યક્તિ સાથે લગ્ન કરવાની ફરજ પાડી શકાય, અથવા તેણીને ફરજ પાડવામાં આવશે તેવી સંભાવના હોવાનું જાણીને, અથવા તેણીને ગેરકાયદેસર સંભોગ કરવા માટે ફરજ પાડી શકાય અથવા લલચાવી શકાય તેવા હેતુથી, અથવા તેણીને ગેરકાયદેસર સંભોગ કરવા માટે ફરજ પાડવામાં આવશે કે લલચાવવામાં આવશે તેવી સંભાવના હોવાનું જાણીને, તેને દસ વર્ષ સુધી વધારી શકાય તેવી મુદત માટે બંનેમાંથી કોઈ એક પ્રકારની કેદની સજા કરવામાં આવશે, અને તે દંડને પણ પાત્ર થશે; [અને જે કોઈ વ્યક્તિ, આ સંહિતામાં વ્યાખ્યાયિત કર્યા મુજબના ગુનાહિત ધાકધમકી દ્વારા અથવા સત્તાના દુરુપયોગ દ્વારા અથવા ફરજ પાડવાની અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિ દ્વારા, કોઈપણ સ્ત્રીને એવા આશયથી કોઈપણ જગ્યાએથી જવા માટે પ્રેરિત કરે છે*

કે તેણીને અન્ય વ્યક્તિ સાથે ગેરકાયદેસર સંભોગ કરવા માટે ફરજ પાડી શકાય અથવા લલચાવી શકાય, અથવા તેણીને તેમ કરવામાં આવશે તેવી સંભાવના હોવાનું જાણીને, તેને ઉપરોક્ત મુજબ સજા કરવામાં આવશે].

*"૩૭૬. **બળાત્કાર માટે સજા:** –(૧) પેટા–કલમ (૨) દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી બાબતો સિવાય, જે કોઈ બળાત્કાર કરે છે તેને બંનેમાંથી કોઈ એક પ્રકારની કેદની સજા કરવામાં આવશે, જે સાત વર્ષ કરતાં ઓછી નહીં હોય પરંતુ જે આજીવન અથવા દસ વર્ષ સુધી લંબાવી શકાય તેવી મુદત માટે હોઈ શકે છે અને તે દંડને પણ પાત્ર થશે, સિવાય કે જેના પર બળાત્કાર થયો હોય તે સ્ત્રી તેની પોતાની પત્ની હોય અને બાર વર્ષથી ઓછી ઉંમરની ન હોય, જે કેસોમાં, તેને બે વર્ષ સુધી વધારી શકાય તેવી મુદત માટે બંનેમાંથી કોઈ એક પ્રકારની કેદની અથવા દંડની અથવા બંનેની સજા કરવામાં આવશે:*

પરંતુ શરત એ છે કે અદાલત, ચુકાદામાં દર્શાવવાના પર્યાપ્ત અને વિશેષ કારણોસર, સાત વર્ષથી ઓછી મુદત માટે કેદની સજા કરી શકે છે.

(૧) જે કોઈ:

–(એ) પોલીસ અધિકારી હોઈને બળાત્કાર કરે છે

(૧) જે પોલીસ સ્ટેશનમાં તેની નિમણૂક કરવામાં આવી હોય તેની હદમાં; અથવા

(૨) કોઈપણ સ્ટેશન હાઉસના પરિસરમાં, પછી ભલે તે પોલીસ સ્ટેશનમાં આવેલું હોય કે ન હોય કે જ્યાં તેની નિમણૂક કરવામાં આવી છે; અથવા

(૩) તેના કબજામાં અથવા તેના તાબાના પોલીસ અધિકારીના કબજામાં રહેલી સ્ત્રી પર; અથવા

(બી) જાહેર સેવક હોઈને, પોતાના સત્તાવાર હોદ્દાનો લાભ ઉઠાવે છે અને તેવા જાહેર સેવક તરીકે પોતાની કસ્ટડીમાં અથવા તેના તાબાના જાહેર સેવકની કસ્ટડીમાં રહેલી સ્ત્રી પર બળાત્કાર કરે છે; અથવા

(સી) તત્કાલ અમલમાં રહેલા કોઈપણ કાયદા દ્વારા અથવા તે હેઠળ સ્થાપિત જેલ, રિમાન્ડ હોમ અથવા અન્ય કસ્ટડીના સ્થળના અથવા મહિલા કે બાળ સંસ્થાના સંચાલનમાં અથવા સ્ટાફમાં હોઈને પોતાના સત્તાવાર હોદ્દાનો લાભ ઉઠાવે છે અને આવી જેલ, રિમાન્ડ હોમ, સ્થળ અથવા સંસ્થાના કોઈપણ રહેવાસી પર બળાત્કાર કરે છે; અથવા

(ડી) હોસ્પિટલના સંચાલનમાં અથવા સ્ટાફમાં હોઈને, પોતાના સત્તાવાર હોદ્દાનો લાભ ઉઠાવે છે અને તે હોસ્પિટલમાં સ્ત્રી પર બળાત્કાર કરે છે; અથવા

(ઈ) સ્ત્રી ગર્ભવતી હોવાનું જાણીને તેના પર બળાત્કાર કરે છે; અથવા

(એફ) જ્યારે તેણી બાર વર્ષથી ઓછી ઉંમરની હોય ત્યારે બળાત્કાર કરે છે; અથવા

(જી) સામૂહિક બળાત્કાર કરે છે,

તેને સખત કેદની સજા કરવામાં આવશે જે દસ વર્ષ કરતાં ઓછી નહીં હોય પરંતુ જે આજીવન હોઈ શકે છે અને તે દંડને પણ પાત્ર થશે:

પરંતુ શરત એ છે કે અદાલત, ચુકાદામાં દર્શાવવાના પર્યાપ્ત અને વિશેષ કારણોસર, દસ વર્ષથી ઓછી મુદત માટે બંનેમાંથી કોઈ એક પ્રકારની કેદની સજા કરી શકે છે."

૧૧. રેકોર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા, વાસ્તવિક પરિસ્થિતિ વિશ્વાસ પ્રેરિત કરતી નથી, વિશેષ કરીને જ્યારે ફરિયાદી દ્વારા ફરિયાદ નોંધાવવામાં વિલંબ થયો હતો અને જ્યારે ભોગ બનનાર આરોપી સાથે મળીને ભાગી ગઈ હતી. તબીબી પુરાવા દર્શાવે છે કે બનાવ સમયે ભોગ બનનાર ૧૬ વર્ષથી વધુ ઉંમરની હતી. તેથી, ફરિયાદપક્ષ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ બળાત્કાર થયો હતો કે નહીં તે સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યું છે? ઇ.પી.કો. ની કલમ ૩૭૫ ની વ્યાખ્યા નીચે મુજબ છે:

*"૩૭૫. **બળાત્કાર:** – જે પુરુષ, હવે પછી અપવાદ કરેલ કેસ સિવાય, નીચેના છ વર્ણનોમાંથી કોઈપણ હેઠળ આવતા સંજોગોમાં સ્ત્રી સાથે જાતીય સંભોગ કરે છે, તેણે "બળાત્કાર" કર્યો કહેવાય: –*

***પ્રથમ:** – તેણીની ઇચ્છા વિરુદ્ધ.*

***બીજું:** – તેણીની સંમતિ વિના.*

__ત્રીજું:__ – તેણીની સંમતિથી, જ્યારે તેણીને અથવા તેણી જેને હિત ધરાવતી હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિને મૃત્યુના કે ઈજાના ભયમાં મૂકીને તેણીની સંમતિ મેળવવામાં આવી હોય.

__ચોથું:__ – તેણીની સંમતિથી, જ્યારે પુરુષ જાણતો હોય કે તે તેણીનો પતિ નથી, અને તેણીની સંમતિ એટલા માટે આપવામાં આવી છે કારણ કે તેણી માને છે કે તે અન્ય પુરુષ છે જેની સાથે તેણી કાયદેસર રીતે પરણેલી છે અથવા પોતાને પરણેલી માને છે.

__પાંચમું:__ – તેણીની સંમતિથી, જ્યારે, આવી સંમતિ આપતી વખતે, અસ્થિર મગજના કારણે અથવા નશાના કારણે અથવા તેણે પોતે અથવા અન્ય દ્વારા આપવામાં આવેલ કોઈપણ ઘેનયુક્ત કે હાનિકારક પદાર્થના સેવનના કારણે, તેણી જે બાબત માટે સંમતિ આપે છે તેના સ્વરૂપ અને પરિણામોને સમજવામાં અસમર્થ હોય.

__છઠ્ઠું:__ – તેણીની સંમતિ સાથે કે સંમતિ વિના, જ્યારે તેણી સોળ વર્ષથી ઓછી ઉંમરની હોય.

__સ્પષ્ટીકરણ:__ – બળાત્કારના ગુના માટે જરૂરી જાતીય સંભોગ ગણવા માટે પ્રવેશ પૂરતો છે."

૧૨. એ સ્પષ્ટ છે કે ભોગ બનનાર આરોપી સાથે એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ ફરી હતી. વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે તેણીની ઉંમર ૧૬ વર્ષથી ઓછી ગણવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે, જે રેકોર્ડ પરથી ફલિત થતી ન હતી. એ પણ સ્પષ્ટ છે કે ભોગ બનનાર અને આરોપી બંને ખૂબ નાની ઉંમરના હતા અને પ્રેમસંબંધ

ધરાવતા હતા. એ પણ સ્પષ્ટ છે કે ભોગ બનનાર આરોપી સાથે ભાગી ગઈ હતી. તેથી, ભોગ બનનારની સંમતિ એ સુસંગત પરિબળ હતું. ઈ.પી.કો. ની કલમ ૩૭૫ હેઠળ, પુખ્ત વયની સ્ત્રીની પણ અનિચ્છા અને સંમતિની ગેરહાજરી ગંભીર ગુનો ગણાય છે, પરંતુ, હાલના કેસમાં, બનાવ સમયે ભોગ બનનાર ૧૬ વર્ષથી વધુ ઉંમરની હતી. વધુમાં, તબીબી પુરાવા દર્શાવે છે કે બનાવ સમયે ભોગ બનનારની ઉંમર ૧૬ વર્ષથી વધુ હતી. આરોપીનો બચાવ આ કોર્ટને વજનદાર જણાય છે. તેથી, આ કોર્ટ વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા હકીકતના તારણો સ્વીકારવા અસમર્થ છે. આથી, દોષસિદ્ધિ ટકી શકે નહીં. રેકોર્ડ પરથી ફલિત થતી હકીકતની બાબત એ છે કે ભોગ બનનાર પર કથિત રીતે બળાત્કાર ગુજારવામાં આવ્યો હતો, જે રેકોર્ડ પરથી ફલિત થતું નથી. ભોગ બનનારની ૧૬ વર્ષથી ઓછી ઉંમર ફરિયાદપક્ષ દ્વારા સાબિત કરવામાં આવી નથી. ભોગ બનનારની જુબાનીમાં, ભોગ બનનારે જણાવ્યું હતું કે તેણી સ્વેચ્છાએ આરોપી સાથે ગઈ હતી અને આરોપીએ તેણીની સંમતિથી જાતીય સંભોગ કર્યો હતો. વધુમાં, ભોગ બનનારની તબીબી તપાસમાં, ભોગ બનનારે ડૉક્ટર સમક્ષ હિસ્ટ્રીમાં જણાવ્યું હતું કે *"હું અને લક્ષ્મણ એકબીજાને ત્રણ મહિનાથી ઓળખીએ છીએ. લક્ષ્મણ તેના ભાઈના ઘરે આવતો હતો. અમે કાંકરિયા જતા હતા. તારીખ ૧૪.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ બપોરે ૧૨:૩૦ વાગ્યે અમે વિરાટનગર ખાતે મળ્યા હતા. વિરાટનગરથી અમે એસ.ટી. બસ સ્ટેન્ડ ગયા હતા અને બસ દ્વારા સાંતેજ ગયા હતા. ત્યાં અમે એક મહિનો રહ્યા હતા. અમે ત્રણ મહિના સાથે રહ્યા હતા.*

આજે મારા જીજાજી મને પાછી લાવ્યા છે. આ સમય દરમિયાન, તેમની વચ્ચે અમારી પોતાની મરજીથી જાતીય સંભોગ થયો હતો અને છેલ્લે અમે તારીખ ૧૨.૦૬.૨૦૧૦ ના રોજ રાત્રે કર્યો હતો.". ભોગ બનનાર તેમજ આરોપીની બાહ્ય તપાસ પર, ડૉક્ટરને બંનેમાંથી કોઈના શરીર પર ઈજાના કોઈ ચિહ્નો મળ્યા ન હતા અને ભોગ બનનાર સાથે તાજેતરમાં સંભોગ થયાનું કોઈ ચિહ્ન ન હતું. તેથી, એવું માનવું મુશ્કેલ છે કે આરોપી દ્વારા બળાત્કાર ગુજારવામાં આવ્યો હતો અને તબીબી પુરાવા ફરિયાદીના નિવેદનને ખોટું પાડે છે. તેથી, આ કોર્ટ વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા હકીકતના તારણો સ્વીકારવા અસમર્થ છે. આથી, દોષસિદ્ધિ ટકી શકે નહીં. રેકોર્ડ પરથી ફલિત થતી હકીકતની બાબત એ છે કે ભોગ બનનાર, જેનું લગ્ન કરવાની ફરજ પાડવા માટે અપહરણ કરવામાં આવ્યું હોવાનો અને ઉપાડી જવામાં આવી હોવાનો કથિત આરોપ છે અથવા જેનું અપહરણ કરવામાં આવ્યું હતું, જે રેકોર્ડ પરથી ફલિત થતું નથી. તેથી, ***ભારતીબેન તે સુરેશભાઈ ભીખાભાઈ ચૌહાણ ની પત્ની વિ. સુશીલાબેન કનુભાઈ તેવર અને અન્ય, (૨૦૦૯) ૩ જી.એલ.એચ. ૬૬૪ માં અહેવાલિત, અલામેલુ વિ. સ્ટેટ, (૨૦૧૧) ૨ એસ.સી.સી. ૩૮૫ માં અહેવાલિત, અને વિનોદ કુમાર વિ. સ્ટેટ ઓફ કેરળ, (૨૦૧૪) ૫ એસ.સી.સી. ૬૭૮ માં અહેવાલિત*** ના કેસના ચુકાદાના પ્રકાશમાં ઈ.પી.કો. ની કલમ ૩૬૩ અને ૩૬૬ હેઠળની દોષસિદ્ધિ ટકી શકે તેમ નથી, જે આ કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે કારણ કે આ કેસમાં પણ, તેણી આરોપી સાથે એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ ફરી હોવાથી, તેણી સંમતિ

આપનાર પક્ષકાર હતી તેમ જણાવવું અસ્થાને નહીં ગણાય. એવું કહી શકાય નહીં કે તેણીનું અપહરણ કરવામાં આવ્યું હતું કે તેણીને લલચાવવામાં આવી હતી.

૧૩. બાબતના ઉપરોક્ત પરિપ્રેક્ષ્યમાં, અહીં, સર્વોચ્ચ અદાલતના ***એમડી. અલી @ ગુડ્ડુ વિ. ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય (ઉપર મુજબ)*** ના કેસમાં તાજેતરના અનરિપોર્ટેડ ચુકાદાનો સંદર્ભ લેવો સુસંગત રહેશે. તે કેસમાં મૂળ આરોપી–અપીલકર્તાને, અન્ય ત્રણ આરોપીઓ સાથે ઇ.પી.કો. ની કલમ ૩૬૬, ૩૬૮ અને ૩૭૬ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટના હુકમથી વ્યથિત થઈને, અપીલકર્તાએ હાઇકોર્ટનો આશરો લીધો હતો, જેણે ટ્રાયલ કોર્ટના હુકમની પુષ્ટિ કરી હતી. આથી, આરોપી–અપીલકર્તા સર્વોચ્ચ અદાલતમાં ગયો હતો અને આરોપી–અપીલકર્તાની અપીલ મંજૂર કરતી વખતે, સર્વોચ્ચ અદાલતે સદર ચુકાદાના પેરાગ્રાફ–૨૧ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું;

> *"૨૧. નોંધનીય છે કે, ભોગ બનનારની એકમાત્ર જુબાનીના આધારે, જો તે અખંડિત અને દોષમુક્ત હોય, તો દોષસિદ્ધિ થઈ શકે છે તેમાં લેશમાત્ર શંકા હોઈ શકે નહીં. હાથ પરના આ કેસમાં, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ તેમજ હાઇકોર્ટે સાક્ષીની જુબાનીની સ્વીકાર્યતા અને વિશ્વસનીયતાની મૂલવણી કર્યા વિના આ સિદ્ધાંતથી દૂર દોરવાઈ ગયા છે. વાસ્તવમાં, એવું કહેવું અયોગ્ય નહીં ગણાય કે વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં જે કંઈ વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યું છે, તે માત્ર અભિગમની અયોગ્યતા દર્શાવે છે. ભોગ બનનારે જુબાની આપી છે કે તેણીને એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ લઈ*

જવામાં આવી હતી અને લગભગ બે મહિના સુધી વિવિધ મકાનોમાં રહી હતી. તેણી દ્વારા આપવામાં આવેલી એકમાત્ર સ્પષ્ટતા એ છે કે તેણીને આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા ધમકી આપવામાં આવી હતી. તેણીની જુબાનીમાં એવું નથી કે તેણીને એક જ જગ્યાએ પૂરી રાખવામાં આવી હતી. વાસ્તવમાં, રેકોર્ડ પરની સામગ્રી પરથી એવું ફલિત થાય છે કે તેણીએ એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ મુસાફરી કરી હતી અને તેણી પર ઘણી વખત બળાત્કાર ગુજારવામાં આવ્યો હતો. આ સંજોગોમાં, તબીબી પુરાવા મહત્વપૂર્ણ બને છે, કારણ કે તપાસ કરનાર ડૉક્ટરે સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી છે કે ગુપ્તાંગો પર કોઈ ઈજાઓ નથી. એફ.આઈ.આર. માં વિલંબ, સાક્ષીઓની બિન–તપાસણી, ભોગ બનનારની જુબાની, સંકળાયેલા સંજોગો અને તબીબી પુરાવા, ભોગ બનનારની જુબાની વિશ્વાસ પ્રેરિત કરવા માટે એટલી સ્વાભાવિક અને સાચી છે કે કેમ તે અંગે શંકા પેદા કરે છે. નિશ્ચિતતાપૂર્વક કહી શકાય કે ભોગ બનનારનો પુરાવો એવી ગુણવત્તાનો નથી કે જેના પર વિશ્વાસ મૂકી શકાય. એ સાચું છે કે, કાયદાનું વ્યાકરણ ભોગ બનનારની જુબાનીને મહત્વપૂર્ણ વિગતો વગરના કોઈપણ સમર્થન વિના સ્વીકારવાની મંજૂરી આપે છે, કારણ કે તેણીને ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષી કરતાં ઉચ્ચ સ્થાને મૂકવાની હોય છે, પરંતુ, ગંભીર બાબત એ છે કે, જ્યારે અદાલત, પુરાવાની ઝીણવટભરી ચકાસણી પર ભોગ બનનારના કથનને સ્વીકારવું મુશ્કેલ માને છે, કારણ કે તે દોષમુક્ત નથી, ત્યારે આવા પ્રત્યક્ષ કે સંજોગોવશાત પુરાવાની શોધ કરવાની જરૂર પડે છે જે તેણીની જુબાનીને સમર્થન આપે. જેમ કે હાલનો કેસ દર્શાવે છે, તેણીની જુબાની વિશ્વાસ પ્રેરિત કરતી નથી, અને સંજોગોવશાત પુરાવા દૂરથી પણ તેને કોઈ ટેકો આપતા નથી. બંનેની ગેરહાજરીમાં, અમે એવું માનવા મજબૂર છીએ કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે કથિત ગુનાઓ માટે આરોપી–અપીલકર્તાઓને ભૂલભરેલી રીતે દોષિત ઠેરવ્યા છે અને હાઇકોર્ટે

રેકોર્ડ પરની સામગ્રીની પુનઃ મૂલવણી કર્યા વિના, તેને મંજૂરીની મહોર મારીને ભૂલ કરી છે."

૧૪. રેકોર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે તેણીની ઉંમર ધ્યાને લેવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે, જે રેકોર્ડ પરથી ફલિત થતી ન હતી. એવું જણાય છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે અટકળો અને અનુમાનોના આધારે આરોપીને દોષિત ઠેરવ્યો છે અને ચુકાદો પુરાવા પર આધારિત નથી, જે રેકોર્ડ પરથી ફલિત થાય છે. અપીલકર્તા–આરોપી તરફેના વિદ્વાન વકીલે આ કોર્ટને સમગ્ર પુરાવા અને દોષસિદ્ધિના આદેશાત્મક ભાગ પર પણ ધ્યાન દોર્યું છે. નિર્દેશ કર્યા મુજબ, ઈ.પી.કો. ની કલમ ૩૭૬ ની જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં, આરોપી દ્વારા બળાત્કાર ગુજારવામાં આવ્યો ન હતો. વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે માત્ર ફરિયાદી અને ભોગ બનનારના કહેવા પર અને તબીબી પુરાવા વિરુદ્ધ આરોપીને દોષિત ઠેરવવો જોઈતો ન હતો. તે બાબતના પ્રકાશમાં, તબીબી પુરાવા સમર્થન આપતા નથી કે ન તો તબીબી પ્રમાણપત્રમાં એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે કોઈ ગંભીર ઈજાઓ થઈ હતી. અન્ય મહત્વપૂર્ણ પાસાઓ અંગે પણ વિરોધાભાસો છે, અને તેથી, ઉપરોક્ત ચુકાદાના પ્રકાશમાં, જે આરોપીને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો છે, તેને ગુનેગાર ઠેરવી શકાય નહીં. આમ, અપીલકર્તા–આરોપીની દોષસિદ્ધિ ટકી શકે તેમ નથી અને તેથી, અપીલકર્તા–આરોપીને નિર્દોષ છોડી મૂકવો જરૂરી છે.

૧૫. આવા સંજોગોમાં, આ કોર્ટના અભિપ્રાય મુજબ, ટ્રાયલ કોર્ટે વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ પસાર કરવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે અને તેને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા યોગ્ય છે.

૧૬. ક્રિમિનલ અપીલ ***મંજૂર કરવામાં આવે છે***. વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ, અમદાવાદ દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૨૭/૨૦૧૧ માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૭.૧૧.૨૦૧૨ નો ચુકાદો અને હુકમ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવામાં આવે છે. આરોપી–અપીલકર્તાને તેની સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપોમાંથી નિર્દોષ છોડી મૂકવામાં આવે છે. જામીન અને જામીનખત રદ કરવામાં આવે છે. જામીનદાર, જો કોઈ હોય તો, મુક્ત થશે. અપીલકર્તા–મૂળ આરોપીને તુરંત જ મુક્ત કરવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે અને જો અન્ય કોઈ કેસમાં જરૂર ન હોય તો તેને તુરંત મુક્ત કરવામાં આવશે. અપીલકર્તા–આરોપી દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ દંડ, જો કોઈ હોય તો, સામાવાળા–રાજ્ય દ્વારા તેને પરત કરવામાં આવશે. રેકોર્ડ અને પ્રોસીડિંગ્સ સંબંધિત ટ્રાયલ કોર્ટને તુરંત જ પરત મોકલી આપવામાં આવે.

(કે.જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

રાકેશ/

This is an AI-Assisted Translation.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========